

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posiana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Javno zborovanje

političnega društva »Edinost« na Opčinah dne 4. novembra 1900.

Vzlie neugodnemu vremenu se je sešlo lepo število volilcev, samih postavnih mož. Par njih je bilo tudi iz nasprotnega tabora, kakor smo se prepričali med razpravo.

Predsednik prof. Mandić je otvoril zborovanje s kratkim pozdravom. Navedši razloge, zakaj je politično društvo »Edinost« sklenilo udeležiti se volitve v V. kuriji in v III. kolegiju in pojasnivši v kratkih črtah strankarske razmere v parlamentu je govoril o strankah v Trstu, ki se udeležijo volilnega boja. Razmere so nastale take, da v V. kuriji ni nobena stranka gotova zmage. Kar se tiče III. kolegija, je navajal vzroke, radi katerih smo o zadnjih volitvah zgubili mandat, katerega je toliko let povsem častno in vredno izvrševal naš Ivan vitez Nabergoj. Da-li bo tudi sedaj tako nasilje, tega ne vemo. (Klic: E bo, bo!) Vsejedno, mi moramo napeti vse sile in ako vsakdo stori svojo dolžnost, ni izključeno, da vendar dosežemo lep uspeh. Vsakdo naj se zaveda, da to delo ni nikaka žrtev, ampak čast. Najprej treba dobre organizacije. V ta namen smo se sešli danes.

G. dr. Rybář (viharno pozdravljan) je zatrdil hitro, da se nikakor ni prišel ponujati ali prositi, da bi volili njega. (Vsestranski klici: Hočemo vas) Saj zanj bi bila to le nesreča, ako bi bil izvoljen. On se je udal le narodni disciplini, kakor je dolžnost vsakomur. Potem je govoril razsežno in poljudno govoril o pomenu V. kurije in kako je nastala ista. Na to je govoril o strankah v Trstu in je drastično, s konkretnimi izgledi, dokazoval, kako gospoda na magistratu nočejo ničesar dati niti onim okoličanom, ki so jim udani. Vendar ne smemo obupavati, kajti znamenja kažejo, da se je v Trstu jelo nekaj mešati in da je začelo prodirati spoznanje tudi med meščani italijanske narodnosti.

Nerazmerno večje važnosti pa je za nas parlament na Dunaju. Govornik je pojasnjeval naloge parlamenta. In potem je stavil vprašanje: zakaj se trudimo za te volitve? Nam gre v prvi vrsti za to, da spravimo lepo število glasov na volišče, da bomo mogli zaključiti vladi: tu smo! Ker nam občina noče ničesar dati, prisili jo ti, vlada, kakor je tvoja dolžnost!

Zlasti v V. kuriji je lepa prilika, da se pokažemo. Volitev je tajna, ne treba torej nikogar se bati. Ako pride do ožje volitve, bo že to za nas velika moralna zmaga, ker dokažemo, da Italijani niso jedini gospodarji tu.

Govornik je jako razločno povedal, kdo ima volilno pravico v V. kuriji in kdo v III. kolegiju. Na to je izborna označil ne vredno nastopanje laških poslancev. Na Dunaju se hlnijo vladi, v Trstu pa jej kažejo fige! (Viharna veselost.) Povedal je, kako so si izmislili novo volilno zvijačo z fabriciranjem novih »cittadinov«. Nekdaj so bili cittadini le ljudje iz starih in uglednih družin, sedaj jim je vsakdo dober. Tako fabriciranje volilcev tikom pred volitvami, to je neodpustno. Tu bi morala vlada poseči vmes. Vendar moremo mi nekoliko paralizirati to najnovejšo zvijačo, ako bomo pridno reklamirali. Govornik je razložil nalogo, ki jo imajo krajni volilni odbori, ki jih ustanovlja mo. Vsakdo naj stori svojo dolžnost. V to pomozi Bog! (Viharno odobravanje.)

G. Hrabr. Razem se je spominjal vprašanja poljskih čuvajev. Ker se v mestnem zboru izgovarjajo, da ni pritožeb, je govornik dokazal na drastičen način, da nasprotno je res. V Bazovici so prijavi vse polno prestopkov, ali dotičnikom se ni nič zgodilo. Šele pozneje, ko je sam namestnik grof Goess slučajno izvedel o stvari, so bili dotičniki kaznovani. Ali ni drastično to-le?! Enkrat so poslali iz Bazovice capovillo na magistrat radi gozdnih prestopkov. Temu so rekli: to ni vaš posel, vi ste naš organ. (Klic: organeto. Veselost.) Dotičniki naj se oglašijo sami! In res so dotični posestniki napravili ulogo. Tem pa so zopet odgovorili: Saj imate svoje zastopnike, ti naj se oglašijo! A ko so se sedaj oglašili zastopniki, so jih zavrnil: saj ni pritožeb, torej ne treba poljskih čuvajev!! (Vrišč.)

Dr. Rybář je pojasnjeval, kako se v mestnem zboru izgovarjajo, da je to stvar redarjev in orožnikov. To je krivično. Ti organi imajo dovolj drugega posla in ne morajo čuvati polja. No, nas so morda s tem napotili na pravo pot. Mi moramo zahtevati od vlade: Ali tako, ali tako. Če je res tvoja dolžnost, potem skrbi za varnost na polju, če pa ni, potem pa je tvoja dolžnost, da prisiliš magistrat Aut — aut. (Tako je! Vseplošno odobravanje.)

misel. Hotel je združiti kozake v en rod, oprostiti jih jarma ruskega.

V te misli vglobljen je dospel do konca vasi. Še je brlela lučica v nizkem, malem prostoru. Kozak je potrkal in komaj slišno zaklical skozi luknjico v vratih: »Jarenina, odpri!«

»Ti si, Mazepa«, čuti je bilo od znotraj ženski glas. Takoj so se odprla vrata na stežaj in na plano je stopila deklica kakih dvajset let, prava krasotica. Velike črne oči, prav take, kakor hetmanove, so se uprle v mladeniča, ko mu je zatrdila: »Oče spi, kakor snop. Misli se je udeležiti vašega zborovanja, a prestare noge ga niso mogle nositi. To-liko boljše, da ni šel. Zdaj, ko tako trdno spi, se pomeniva kaj? Saj veš, da ni prav nič voljen, da govori tako pozno v noč, kadar nas obiskuje!«

»Žal, da ga ni bilo na zborovanje. Slišal bi bil tudi on nekaj novega, — jaz bi pa imel jednega pristaša več.«

»Kako to?«

»Seveda, ljubica, ti ne veš prav nič, kaj da se čuje v Ukrajini.«

»Kaj tacega?«

»To ni sicer za žensko, a povedati ti vendar moram, ker je v tesni zvezi z nama — z mojim odhodom.«

Sedaj je prišlo do besede par nasprotnikov. Rekrimirali so, koliko je ljudstvo trpelo radi zadnjih volitev in začeli obdelovati znaši tema: o »domačinah« in »forestih«; celo Svetoivancei so tem čudakom »foresti«. To je dalo povod dolgi in zelo živahni razpravi, v katero so posegli Jože Hrovatin, dež. posl. Ivan Goriup, dr. Rybář, Ravbar, Andrej Sosič, prof. Mandić, Stanko Godina in M. Cotič. Naši govorniki so dokazali temeljito, kako bedasto je govoriti o »forestih«, kadar smo sinovi ene matere med seboj. Nam treba narodne solidarnosti, ne pa nezmisljenega vaškega lokalnega patriotizma. Razprava je bila — kakor rečeno — jako živahna in so zavedni Openci jako odločno reagirali na neumestna izvajanja zaslepljenih sovaščanov svojih.

Na poziv predsednika Mandića se je zasnova lokalni volilni odbor, predsednik je jemal na znanje: razne želje in nasvete volilcev in je zbor soglasno in navdušeno vsprejel kandidaturu dr. Rybářa za peto kurijo. Tudi tistih par nasprotnikov so glasovali z našimi.

V svojem zaključnem govoru je prof. Mandić še enkrat pozival volilce, naj dajo svoje glasove celemu možu! Ves narod gleda na nas se svojimi simpatijami in pričakuje tudi — naših uspehov.

Po zborovanju je bila veeanimirana zabava ob pevanju društva »Zvon«. Kaki peveci so to! Lahko so ponosni. Da se je napajalo v navdušenih besedah, se umeje ob sebi. Vzlasti je dr. Rybář na diven način označil grdi posel škarijotsva, tako, da je kar kipel v vseh. Dokler bosta taka svet in kršćanstvo — a to bo vedno — bo ime škarijot v strah in grozo. Globoki dirneni so bili poslušalci, ko jih je govornik sprovel v zgodovino srbskega carstva in jim pokazal njega padel vesled izdajstva Vuka Brankovića.

Pozno v noč smo odhajali z Opčin. V slovo so navzoči priredili prirčno ovacijo dru. Rybářu.

Prisedniki na našem trgovskem sodišču.

Govoril dr. Matej Pretner na javnem shodu pol. društva »Edinost« dne 14. oktobra 1900.

Dovolite mi, da se spomnim tu vprašanja, ki se mi zdi zelo aktuvelno. Nerad go-

»Ti odideš?« je zaklicala deva prestrašeno. »Ne, ne, Mazepa, ti ne smeš zapustiti svoje Jarenine?«

»Saj morda samo za nekaj mesecev, draga; upam, da boj ne bo trajal dolgo.«

»V boj odideš torej? Moj Bog, da se morejo ljudje vedno klati med seboj! Pusti, Mazepa, pusti vojno.«

»Ali če gre za našo slobodo, za ukrajinsko zemljo? Ne sme-li biti ta slobodna? Zlata Jarenina, kozak mora biti sam svoj! Šved mu bo brat v toliko, da bomo smeli slobodno korakati in loviti po naših tleh, od deročega Dnjepra, pa do mirnega Dona.«

»Ti hočeš torej v zvezi s Švedi uničiti rusko moč v naših krajih?«

»Ta je moj trden sklep. Jutri odidem v švedski tabor, da sklenem zvezo s Karlom, njih kraljem.«

»Pomisli, proti lastnim bratom hočeš voditi kozake v boj?«

»Bratom, ha! Tako nežno, kakor ti, so mislili tudi Rusi, kaj ne, draga Jarenina? Pojdi, pojdi! Rus ni hotel spoznati nas za brate, a mi tudi njega ne! Sloboda mora biti narodu nad vse!«

»Delaj, kar hočeš. Le glej, da si zaradi Šveda ne nakoplješ sovražnikov v Ukrajini!«

»Nič se ne boj, ne! Saj mi ni v no-

vorim danes o tej stvari, ker najbolje bi bilo, ako bi se na političnih shodih ne govorilo o sodiščih in sodnih stvareh. Ali razmere so take pri nas, da so tudi te stvari v zvezi s politikom. Te dni se je naša trgovska in obrtna zbornica bavila z vprašanjem imenovanja prisednikov za tukajšnje trgovsko sodišče. In ta naša trgovska in obrtna zbornica se je o tem postavila na čisto politično stališče. Povsem upravičeno je torej, ako danes na tem mestu reagiramo na tako postopanje.

Naša trgovska in obrtna zbornica noče nasvetovati za tukajšnje c. kr. trgovsko in pomorsko sodišče prisednikov, ki bi bili zmogni tudi slovenskega jezika. Brez takih prisednikov pa ni možno razpravljati in soditi v slovenskem jeziku na tem sodišču. Na vseh sodiščih v Trstu so možne slovenske razprave, le na trgovskem ne! In zakaj ne? Zato ne, ker nijeden prisednikov ne zna našega jezika! Kolika nevarnost je to za varnost pravosodja baš v tej veleznameniti stroki! Take razmere so neznosne.

Trgovsko sodišče se je torej obrnilo do trgovske zbornice s pozivom, naj nasvetuje tudi taci prisednikov za razprave iz trgovske in pomorske obrti, ki bodo večji našemu jeziku. A trgovska in obrtna zbornica v Trstu za nalašč ni hotela predlagati prisednikov iz trgovske stauu, ki bi odgovarjali zahtevam zakona. Še več, v tej zbornici so izjavili, da prisedniki niti ne smejo rabiti drugega jezika nego italijanskega. Ta slučaj kaže, kako malo se celo ta javna korporacija, ki je na pol vladna, briga za zakon, celo v sodnih stvareh! Proti takemu postopanju moramo najodločneje protestovati ne samo v intere-u svoje narodnosti, ampak tudi v intere-su zakonitosti in posebno pravične justice.

Vsaki sodnik in tudi če je le prisednik, izbran iz trgovske ali pomorske obrti, mora priseči (§ 8 drž. osn. zak. od 21/12 1867. št. 144. drž. zak.), da bode neomahljivo splojnjeval državne osnovne zakone, kateri v dobro znanem, a slabo izvrševanem § 19. (zak. od 21/12 1867 št. 144. drž. zak.) pripoznavajo enakopravnost vseh v deželah navadnih jezikov v vseh uradih, torej tudi na sodiščih.

Sodni prisednik iz trgovske ali pomorske obrti mora torej priseči, da bode priznaval in izvrševal to jezikovno enakopravnost na sodišču, — torej priznaval našemu jeziku

cojšnji seji nihče prigovarjal. Le Ostrovski se mi je držal nekam kisto, in blebetal nekaj proti mojemu nasvetu.«

Devaga je pogledala mlo: »Mazepa, boj se Ostrovskega. Kadar-koli ga vidim, zdi se mi, da vidim kačo, ki mi hoče zastupiti bodočo srečo.«

»Kaj se ga bom varoval neki? Jaz sem njegov hetman in pokoriti se mora!«

»Idi, idi Mazepa naj se ti uresničijo tvoje iskrene želje! Dal Bog, da bi tudi jaz še jedenkrat videla Ukrajino slobodno!«

»Sreča junaška bo z nami. — Ali čas je, da odidem«, je pretrgal junak sebi besedo. »Jutri se odpotimo na vse zgodaj doli proti poljski meji.«

»Ohrani tudi na dolgi poti sladk spomin na-me, ljubi!«

»Vedno, vsaki korak bo storjen v mislih na mojo Jarenino«, je odgovoril navdušeni mladenič.

Bledi mesec na porobku malega belega oblaka je gledal dolg objem, a umel ni, čemu da slonita ta dva mlada človeka drug ob drugem in si izražata srčne želje....

Spet so lahko zaškripala vrata in skrila mlado deklico.

(Pride še.)

P O D L I S T E K 2

„Mazepa“

Povest iz začetka 18. stoletja. — (Spisal Ledenovski.)

Zdaj se mu je približal od druge strani še kozak in ga nagovoril: »Ostrovski! Meni tudi ne ugaja to ravnanje našega hetmana. Šveda že ne bi hotel za bojnega tovariša.«

Ostrovski ga je pogledal prebodbivo se svojimi žarečimi očmi, kakor da bi hotel čitati v njegovem srcu: »Čuj, Ziga! čakajmo, da odide naš hetman v švedski tabor, potem vam razjasnim jaz, kaj da namerja naš voditelj! Njemu jo moramo nasmoditi jedno, da bo pomnil.«

Med razgovorom sta se oddaljila oba kozaka in zginila za bližnjimi kočami. Vetere je lahko odnašal njune besede, da ni bilo slišati nič več.

No, saj tudi naš hetman jih ni čul. Urno jo je mahal po poti, a ne domov. Saj njega je vlekle v prijaznejši kraj. Vrtka postava je korakala brzih korakov proti koncu vasi. Gnalo ga je, da vzame še jedenkrat slovo od svoje drage Jarenine, predno odide k švedskemu kralju, Karlu XII. doli na poljsko mejo. Izborni junak je imel visoko

iste pravice kakor laškemu na e. kr. trgovskem in pomorskem sodišču v Trstu. Kako pa zamore storiti to, ako ne ume našega jezika?! Kako je možno soditi in razpravljati v našem jeziku, ako ga ne umejo sodniki?!

Sedanje jezikovne razmere e. kr. trgovskega in pomorskega sodišča torej gotovo ne odgovarjajo našim državnim osnovnim zakonom in zahteva, da se imenujejo za to sodišče tudi prisledniki, večji našega jezika, je popolnoma zakonita. Je pa tudi živo potrebno, da se imenujejo taki sodni prisledniki.

Trst, obdan s slovenskimi in hrvatskimi pokrajinami, je v najožji trgovinski zvezi s slovenskimi in hrvatskimi trgovci in producenti. Pogosto so torej pravde stranke Slovencev in Hrvatov in še večkrat vidimo na sodišču slovenska pisma in spise. Kako naj sodijo, ako niti jezika teh spisov, niti jezika stranke ne poznajo?

Vrh tega pa je tukajšnje e. kr. trgovsko in pomorsko sodišče druga instanca za trgovske in pomorske pravde okrajnih sodišč, ki so večinoma slovenska oziroma hrvatska.

Le skrajno politično strankarstvo zamore torej oporekati zahtevi, da se imenujejo za e. kr. trgovsko in pomorsko sodišče v Trstu prislednik, zmožni slovenskega oziroma hrvatskega jezika.

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 5. novembra 1900.

K položaju. Znano je, kako so vsikdar, kadar je kakov gospodarski konflikt med našo in ogrsko polovico države, židovski liberalci in borzijanci, torej tudi vsi židovsko liberalni listi se svojim srecem na strani Ogrske. Zakaj, tega ne treba praviti. Na Ogrskem je sedaj zavetišče liberalizma. A kjer gre za njih gospodarstvo, so židje vsikdar pripravljeni žrtvovati tudi največje koristi prebivalstva te polovice. Tako je bilo vsikdar in tako je bilo tudi v prevažnem vprašanju gradnje bosanskih železnic — do zadnjih dnij. Zadanje dni so pa kar naenkrat zasukali zastavo. Dočim so bili popred povsem indiferentni in hladni in so puščali g. Körberja brez pomoči, naj se ubija, kakor hoče, in so si na skrivnem želeli zmage Madjarov, pa so se zadnje dni kar naenkrat spomnili avstrijskih interesov in »Neue Freie Presse« piše zaporedoma članke avstrijskim zahtevam v prilog. Kako je prišlo to, kje je vzrok temu? Po našem menenju se oni niso spomnili avstrijskih interesov, ampak — g. Körberja. Ta je v stiski; opazili so z grozo, da bi utegnil pasti o vprašanju železnice in zato mu hite na pomoč z vso papirnato armado. Ta skrb židoliberalcev za g. Körberja meče svitlo luč na politični položaj, da more videti vsakdo, na čegavi strani je sedanja vlada in po čegavi želji grozi gospod Körber — Čehom! Ta skrb nemških židoliberalcev za g. Körberja kriči bolj, nego vsa priseganja ministerskega predsednika, kako da boče sedanja vlada računati z narodnimi čutili vseh plemen.

Boj med tirolskimi konservativci traja dalje radi osebe barona Dipaulija, vzlic »kompromisu«, o katerem so bile govorile novice. Pokazalo se je namreč, da ta kompromis ni bil sklenjen od oseb, ki so bile poklicane v to, ampak je bil le poskus nacionalno pobarvane Schöpferjeve skupine, da bi Dipaulijevo starokonservativno skupino postavili pred dovršeni čin. Stvar ni brez pikanterije, ako pomislimo, da je temu kompromisu, ki naj bi Dipaulija postavil pred vrata, kumoval Dipaulijev svak Zallinger.

Sedaj pa se konservativni veljaki zglašajo eden za drugim proti kompromisu in se nazaanja, da tudi ni res, da bi bil škof briksenski odobril kompromis. Zgoditi se utegne torej, da bo Dipauli vendar voljen v V. kuriji, tudi če ne bo kandidiral. Vidi se pač, da vsi resnejši politiki konservativne stranke ne bi hoteli lahkomisljeno izgubiti take eminentne moči in bistre glave kakor je baron Dipauli.

Bosanske železnice. V hipu, ko je gospod Körber oblastno govoril na shodu industrijalcev, kakor bi hotel svoje nazore diktirati vsemu svetu in kakor da bi avstrijski narodi morali brezpogojno svoje narodne aspiracije podrediti tem nazorom, mu je čisto gospodarsko vprašanje, vprašanje bosanskih železnic, vraslo čez glavo, je postalo zanj — življensko vprašanje. »Information« pravi povsem opravičeno, da se Körber absolutno ne sme udati. Ko bi prišlo do tega, da bi moral sam cesar odločati v tem vprašanju, da ne bi mogel odločiti proti avstrijski

vladi, ker ne dopuščajo tega tudi jako važni dinastični oziri. Ako bi se zgodilo tako, bi bila za vedno pokopana možnost, da bi se pogodba z Ogrsko rešila parlamentarno. A ne le dinastični oziri, ampak tu so v igri tudi življenski ekonomski interesi države. Iz tega dejstva pa izhaja tudi, da stoji gospod Körber pred alternativno: ali zmagati, ali — odstopiti! Ako bi se hotel izogniti temu imperativu, bi ga moral odnesti vihar splošne nevolje. Kako nesramni so Ogrji v svojem postopanju ob vprašanju gradnje bosanskih železnic, je razvidno iz nastopnega. Črta iz Sarajeva do Mitrovice (v sandžak Novopazarski) bi bila sicer strategično veljavna ali vrhu tega bi bila velikega trgovsko-političnega pomena za Ogrsko, ako se Sarajevo združi z ogrsko železniško mrežo po popolnjeni črti Brod-Sarajevo, ker bi se ta mreža tako združila z luko Solun. Vzlic temu pa bi Avstrija nosila 65 odstotkov stroškov za gradnjo te železnice, Ogrska pa le 35 odstotkov. Istotako bi Avstrija plačala dve tretjini stroškov — namreč v razmerju, kakor obe državni polovici prispevati za skupne potrebe — za gori omenjeno železnico Brod-Sarajevo, ki bi služila izključno ogrskim interesom. Na drugi strani bi Ogrska plačala — po istem razmerju — le 34% stroškov za obe železnici, ki bi služili avstrijskim interesom. Čujte torej: naša polovica bi morala plačati ogromni del stroškov ne le za železnice v svojo korist, ampak tudi za one v ogrsko korist!! In niti takemu načrtu nočejo Ogrji pritrditi, ampak zahtevajo, naj se pač graditi njih železnici Brod-Sarajevo in Sarajevo-sandžak, nočejo pa privoliti v gradnjo železnice, ki bi spajale Sarajevo z Dalmacijo in Dalmacijo z Avstrijo, ki bi torej služili avstrijskim interesom, da-si bi ti železnici ne imeli za Avstrijo niti primeroma toliko važnosti, kakor one druge za Ogrsko! To je še skrajno, to je nečuvno. Odnesti v tem slučaju bi bilo najgrje izdajstvo na naših interesih. Körber mora braniti te interese, to je njegova sveta dolžnost, ali pa — oditi! Mi ne gojimo simpatij do gosp. Körberja, ker nimamo nobenega razloga za to! Ali če bi odstopil iz taih razlogov, spremjale bi ga naše iskrene simpatije.

Tržaške vesti.

Imenovanje. Pravosodni minister je imenoval pristava tuk. deželnega sodišča Štefana Pachorja sodnim tajnikom istotam.

Mestni svet tržaški bo imel danes ob 7. uri zvečer svojo XXI. javno sejo. Na dnevnem redu bo nadaljevanje razprave o proračunu za leto 1901.

V spomin. V soboto dne 3. t. m. je bil pokopan 73-letni orožniški stotnik v p., Sikora Nikolaj, rodom Čeh iz Prage.

Pogreb se je vršil brez vsake vojaške vdeležbe in je pokojnika spremljal — en sam mož v osebi našega poročevalca!

Čudno je človeku pri sreč, ko pomisli, koliko je večjal ta mož, dokler je bil v svoji službi in kako pozabljen je bil na svojem poslednjem potu — v grob!

Pokojnika so shranili na tuk. vojaškem pokopališču, kjer je njega telesne ostanke blagoslovil čast. gosp. Sever, ki ga je spremil k večnemu počitku.

Počivaj v miru bratska duša češka, daleč od rodne zlate Prage — v naši slovenski zemlji!

Na delo volilec in naši zaupniki!! Kakor smo že omenili, so izložene volilne iste za Trst in okolice v šolskem posloppju v Via Nuova. Skrajni čas je torej, da zaupniki polit. društva »Edinost« počnejo nabirati podatke za volilne reklamacije ter da se tudi volilec sami pobrigajo za svojo volilno pravico. Informacije dobe v prostorih »Del. podp. društva« pri gospodu Franu Kravosu, ki je nalašč za to postavljen. Ponavljamo, da volilno pravico v V. kuriji imajo vsi oni, ki so dovršili 24. leto in ki bivajo najmanje 6 mesecev v tej občini. Volilno pravico v tretjem kolegiju imajo vsi oni, ki so za mestne volitve volilec v mestu v IV. razredu, ali pa v enem 6 okoličanskih okrajev. Vrh tega so volilec v tem poslednjem kolegiju vsi oni, ki plačujejo kakoršnji si bodi davek od posestva ali obrti in vsi oni, ki plačujejo najmanje 4 gld. osebnega (personalnega) davka. Na delo torej vsi!

Onim, ki reklamujejo volilno pravico za V. kurijo in ki so v zadnji čas enkrat ali večkrat menjali stanovanje, a bi jim bilo težko dobiti potrdila od raznih hišnih gospodarjev, naznanjamo, da smo izvedeli,

da je redarstvena oblast dobila nalog, naj v takih slučajih ona izdaja taka potrdila.

Čujte! Čujte! Dva naša človeka — eden trgovec, eden obrtnik — nam poročata, da sta bila danes pregledat volilne liste in sta našla, da nista vpisana ni v III. kolegiju in v V. kuriji. Zahtevala sta, naj ju zabeležijo kakor reklamanta. Za V. kurijo so jima ustregli, za III. kolegij so ju pa zavrnilo z opazko, da sta tuja, da torej nimata volilne pravice, da volilno pravico imajo samo Tržačani, in tudi če reklamirata, da bosta brezpogojno zavrnjena!!!

Sedaj pa čujte: oni naš obrtnik plačuje okolo 90 gld. davka na leto, kar je dokazal s potrdili davčne oblasti. Moža bosta seveda vsejedno reklamirala, v kateri namen sta se obrnila do nameščencea političnega društva »Edinost« v »Del. podp. društvu«, kakor naj storé vsi drugi; ali zabeležili smo to, da svet vidi, kako ti ljudje hočejo strašiti naše, da ne bi reklamirali. Naši pa naj se nikdar ne dajo strašiti!

Pozor volilec! Od strani volilec III. kolegija (oziroma IV. kurije) smo opozorjeni, da je mnogo teh volilec izpuščenih iz sedanjih volilnih listov. Izpuščeni so tudi taki, ki so že volili za ta kolegij. Ne zanašajte se torej, češ, saj moramo biti vpisani, kakor se radi zanašajo zlasti stari volilec, ampak pojdite in prepričajte se! Opozarjamo torej vse volilec obeh kurij, naj se gredo prepričati v šolo via Nuova, kjer so izložene volilne liste vsaki dan od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne in to do prihodnje sobote. Zganite se!

O »pobožne« duše — lažniki je vaše ime! Lažnjivost »reformatorjev« v duhovski suknji sili celó v sodne dvorane, oziroma pretvarja stvari, ki so se godile v sodni dvorani. Poštenjaki, ki pišejo v »Avvenire«, ne morejo preboleti — tudi to je poseben znak krščanske ljubezni — da znani resnično verni mož in člen mnogih bratovščin pri sv. Jakobu, Luka Seražin, ni bil obsojen radi dogodkov pri sv. Jakobu. Zato si hladijo jezo nad njim v svojem »Avvenire«. Na podlagi njih ovadeb je bil Seražin tožen radi namišljenega vsklika: »Sedaj bi morali zapreti cerkev in sežgati vse Italijane, ki so notri«. Obtožba se je opirala v prvi vrsti na izpovedbo kapelana Vasellija pred preiskovalnim sodnikom. Na glavni razpravi pa je obtožba zlezla v nič in si je ni upal vzdržavati niti isti Vaselli sam. Na opomin predsednikov, kako da je g. kapelan izpovedal pred preiskovalnim sodnikom, je isti odgovoril v zadregi: »Če sem prvokrat izpovedal tako — pa bo tako (sarà). Potem se je lovil in cincal tako, da mu sodniki niso mogli verjeti in so rešili Seražina obtožbe, tembol, ker je obtoženec odločno zanikal te besede in je stvar pojasnil tako, da je enkrat izrazil svojo nevoljo radi tega, ker se o Šmarneah od strani znanih »vernikov« gode v cerkvi stvari, ki res niso — da ne rabimo hujega izraza — lepe!

Zelezno čelo v »Avvenire« pa opisuje stvari tako, kakor da je bilo na razpravi dokazano, da je Seražin res izustil navedene besede. Je-li to pošteno, je-li tako postopanje dostojno — duhovnika?! Kako naj označimo tako klevetanje?! Komu hočejo pripovedovati to, da bi bili sodniki rešili Seražina, ako bi bilo res dokazano, kakor oni — lažejo?!

Laž! Vrli boritelji za krščanske resnice v »Avvenire« trde v zadnjem svojem listu, da so bile na nekem našem shodu izgovorene besede: »Nič se ne bojte, nas bodo ščitili bajoneti!« (Non abbiate paura, ci proteggeranno le baionette). Mi vprašamo te — nepoštenjake: na katerem shodu se je reklo kaj takega, kdaj in kdo je rekel?! — Mi ne kličemo nikdar bajonetov na pomoč, ampak svoje sveto pravo, katero vi drzno gazite z vsemi grešnimi nogami svojimi, kolikor jih imate. In vi hočete naše duhovnike učiti »creanze«, ko je sami nimate niti za spoznanje, vi, ki niti v najresnejših stvareh ne znate nastopati drugače nego te trališki, komedijski, po tisti znani italijanski maniri! Vi nam hočete govoriti, da smo mi tu v hiši drugih?! To ste duhovniki, da se Bogu usmili, ki hočete našemu ljudstvu podirati streho znad njegove hiše! Da, Slovence ima tu svojo hišo, od davnih časov, priposestvano po večstoletnem bivanju! Vi hočete klicati našim duhovnikom, da vera nima nikakega dobička od njih delovanja?! Nesramnost! Vi hočete kaj takega očitati drugim, vi, ki v svoji narodni zbesnelosti podite naše ljudstvo iz cerkve, vi, ki ste s svojim divjanjem dotirali tako daleč, da že ljudje, ki so do dobe svojih sivih las živeli verskemu čutu, zač-

njajo — omahovati v veri?! Vi, vi, glejte, kako boste pokladali račune, ko bo treba odgovarjati, kako ste varovali zaklad verskega čutstvovanja, poverjen vam v varstvo!! Težki računi vam bodo to!

Primere, ki šepajo. Organ naših laških »krščanskih socialistov« lomi zopet suličice za »italijanstvo« Trsta. To je menda njih glavni posel. Interesi cerkve in vere so jim še le daleč tam zadej za tem — glavnim poslom. Ali naj povemo malec drugače: ko so nekoliko pobesedičili o interesih cerkve, zaključujejo vsikdar z italijanstvom Trsta. Tako tudi v zadnji številki, ko se zaganja v svoje stanovske tovariše, slovenske duhovnike, katerim očita, da so jednostavni gostje, ki bi morali spoštovati ogromno večino. A o tem dela primere, ki — šepajo na vseh nogah. Vprašuje namreč, kaj bi se zgodilo, ako bi kak italijanski duhovnik šel v Ljubljano tirat italijansko propagando?! Kar izpokali da bi ga iz Ljubljane. Če torej Ljubljani zahtevajo, da tujei spoštujejo njih čutstva, smejo isto zahtevati tudi Tržačani!

O, počasi, počasi! Ali menite res, da ste kaj dokazali s takimi šepavimi primerami?! Revšeta! Mi bi vam lahko odgovorili na kratko, da v Ljubljani ni Italijanov, v Trstu pa je Slovencev, ki žive tu kakor avtohton živelj. Italijani nimajo v Ljubljani ničesar iskati, Slovenci pa so v Trstu doma in imajo tu svoja sveta prava. Pa še nekaj vam moramo potakniti pod lažnjivi nos. V Ljubljani je razmerno veliko manje Nemecev nego pa v Trstu Slovencev. In vendar imajo ljubljanski Nemei svoje redne propovedi in Marijine slavnosti meseca maja v stolni cerkvi. A še nikdar se ni čulo, da bi kakemu ljubljanskemu duhovniku prišlo na misel, da bi agitiral proti temu ali hodil celó v Rim radi tega — ovajat in tožiti svojega lastnega škofa, kakor delate to vi, »krščanski socialisti« tržaški, ki ste pregnali slovenski jezik iz tržaške bazilike in pošiljate spomenice v Rim proti svojemu lastnemu škofu. Pustite torej lepo na strani primere med Trstom in Ljubljano in — sramujte se!

Sadovi politike župnikov Hrovatina in Kavalieha. Dnes je jedna slovenska rodbina prestopila v pravoslavno vero.

Tržaški magistrat — izven zakona! V »Slovenskem Narodu« smo čitali te dni dopis iz Trsta, kako so — kakor znano — izišle ministerske naredbe, glasom katerih je v uradnih ulogah izpuščati vse tiste nepotrebne naslove, kakor »slavni«, »v.leslavni«, »visoki«, »prevzvišeni« itd. Teh naredb se drže vse oblasti, samo — tržaški magistrat jih ni prijavil svojim podrejenim organom. Sam zase se jih pač drži, kadar piše višim oblastim, ali svojim podrejenim organom ne dovoljuje te olajšave. Dopisnik ljubljanskega lista je imel o stvari pogovor z nekim magistratnim uradnikom in je izvedel sledeče:

»V Italiji ni še izdalo nikako ministerstvo kake slične naredbe, tam so redno še običajna olepševanja raznih naslovov do oblastnij, ki pa večkrat nadkričujejo celó stari avstrijski okus, rabeč same superlativne onih zvišenih epitetov: kako hočete potem, da uvede naš magistrat tako nepotrebno novotarijo?! Mi na magistratu se moramo držati onega, kar je v Italiji prav in lepo: za naredbe avstrijskih ministerstev se ne moremo mnogo brigati, kajti s takim ravnanjem bi oskrnili italijanstvo našega mesta in onečastili slavo združene Italije!«

Dopisnik nadaljuje:

»Na to pa vprašamo mi našo vlado: Zakaj vlada v Trstu ne vrši svoje dolžnosti in ne uporabi svoje moči do prevzetnih tržaških mogotcev in ne ukaže temu podrejenemu magistratu, da zanj veljajo ravno tako državni zakoni in ministerske naredbe kakor za vsu glavarstva in za vse občine vse Avstrije?! In zakaj si ravno ta vlada prizadeva, da na vsak način ostane vse pri starem, da mora še nadalje gospodariti v Trstu ista klika kakor do sedaj, kajti nikdo od poklicanih faktorjev ne stori niti najmanjšega koraka, da da bi se tu to protidržavno počenjanje vsaj malo zaustavilo?!

Ali se morda naša vlada boji teh tržaških mogotcev, ali pa da bi se porušila trozveza?! Strah pred kliko in oziri do sednje države — oboje je sramota, ki nikakor ne opravičuje takega postopanja! Da naše trditve in naša uljudna vprašanja do vlade niso neopravičena, o tem nas poučujejo natanjko bližajoče se prihodnje volitve z državnim vbor, za katere gospodovalna klika že kuje novih volilec, podeljujé svojim pripadni-

kom v najširšem obsegu meščanstvo in volilno pravico, kar naša vlada le od daleč gleda, ne da bi to stvar hotela malo kontrolirati.

In zopet jedno o domačem prepiru. Pišejo nam: Mi obmejni Slovenci večkrat zavidamo naše brate na Kranjskem, ker mislimo, da se jim dobro godi v narodnem pogledu. Ako pa nekoliko natančneje pogledamo v te dobrote, ustvarimo si kmalu drugo sodbo. Oglejmo si torej te dobrote! Na Kranjskem so skoro sami Slovenci. Nemci so samo v Kočevju, — ako sploh najdeš še kakega drugega Nemca, so ti skoro samo useljenec. In vendar je imela še pred nedavnim časom ta peščica Nemcev vse v svojih rokah: središče Slovenije, bela Ljubljana, je bila v nvanjem lieu nemška, in tudi deželni zbor in deželni odbor sta bila po večini nemška. Srednje šole so bile izključno nemške! Združenim Slovincem se je posrečilo premagati ono nemško peščico: izpodili so jih iz ljubljanskega mestnega sveta, zapodili so nemškega župana in nadomestili ga s slovenskim, nadomestili so nemškega deželnega glavarja s slovenskim itd. In vse to so dosegli takrat, ko ni bilo še na Kranjskem liberalcev, klerikalcev, socijalnih demokratov in krščanskih socijalistov.

Človek bi mislil, da po takih krasnih vseh na Kranjskem pridejo še krasnejši. In takih bi bili gotovo tudi dočakali, ako bi se ne bili razcepili v stranke, ki jedna drugo ubijajo, mesto da bi se jedna drugo podpirale v boju proti zakletim nam sovragom. Zato pa je tudi na Kranjskem še mnogo tega, kar moramo obžalovati in na kar moramo naše čitatelje opozoriti, da bodo znali prav soditi o kranjskem in — bože pomiluj! — tudi o goriškem prepiru.

Ako bi se Slovincem na Kranjskem dobro godilo, bi moral biti deželni predsednik Slovence, a mi vemo, da je Nemeec. Nemci se šopirijo na Kranjskem v različnih državnih uradih; ako hočeš tudi takrat, ko gre za večje interese, pritožiti se na višje mesto, tedaj niso več odločilni v tem pogledu sodni uradniki na Kranjskem, temveč pošljejo se med Nemce v Gradec. V središču Slovenije se šopirita nemški gimnazij in nemška realka; o slovenski univerzi ni niti govora.

So-li državni uradi na Kranjskem slovenski? Se ne šopirijo po teh uradih le prepogostoma ptujci, ki niso naši prijatelji? Mnogokrat smo že čitali v ljubljanskih listih, da v Avstriji gospodarijo Madjari, da avstrijski diplomati morajo tako plesati, kakor Madjari zahtevajo. In denimo, da bi Madjari zahtevali vojno proti Črni gori — bi-li ne znali biti slovenski polki prvi, ki bi morali korakati čez črnogorsko mejo v boj proti bratu? Oj Slovani! kaj v resnici še ne vidite, kam vas dovaja boj proti bratu — liberalce proti klerikalcu, socijalist proti — bratu? Mar si nismo več bratje?! Mar se moramo sami ugonobiti, da prilhanimo ptujcu to delo?!

V obrambo. Z Opčin smo prejeli: V «Edinosti» od 30. m. m. je bilo čitati notico, v kateri je bila povsem neresnična trditev, da železniški vodja postajališča na Opčinah zabranjuje oddajo pisma na poštni vlak. Oni dogodek, o katerem govori notica, se je vršil tako-le:

Dne 28. m. m. je došel nekdo na to postajališče, ko je prihajal poštni vlak ob 9. uri 20 minut predpoludne. Rečeni železniški organ je že spustil doli zapornici med cesto in železnico. Predpisi pa vелеvajo, da čim se je zgodilo to, ne sme nikdo več prekoračiti železniškega tira. Kdor ima torej posla pri vlakih ali se hoče odpeljati, temu je dolžnost, da pride o pravem času, dokler ni železniški tir zagrajen. Iz tega izhaja, do dotičnega vodjo postajališča ne zadevuje nobena krivda in da se mu je zgodila krivica.

Iz sv. Ivana nam pišejo minole sobote: Danes je šel moj prijatelj na finančni urad ter je naprosil dotičnega uradnika za obrazec za izpovedbe v svrhu odmerjenja davkov (faksije). Zahteval je seveda slovenskih, kakor jih je dobil tudi lansko leto. No, to pot pa ga je uradnik osorno zavrnil, rekši, da jih nimajo. V ponedeljek pojdem tudi jaz po omenjeno tiskovino in naprosim tudi jaz onega uradnika istotako uljudno, da se uverim, da-li so avstrijski zakoni veljavni tudi v Trstu in da-li je uradnik, plačan od davkoplačevalcev, za nas tu, ali pa — mi zanj?! In pa: da-li je volja uradnika več, nego zakon?!

Nekdo.

Požara. V soboto večer je nastal v 4. nadstropju hiše št. 17 v ulici Nnova ogenj

vsled tega, da se je prevrnila goreča svetilnica. Ogenj so po gasili, še predno so prišli gasilci. Škoda znaša kakih 200 kron. — Istega večera je nastal požar v ulici Campanile šte. 5. Tudi tukaj so domačini pogasili ogenj.

Ulom in tatvina. Včeraj okolo 6. ure popoludne so drzni zlikovci ulomili v tobakarno g. Staniča v ulici Molino piccolo. Odprli so si vrata iz veže, jih zopet lepo zaprli, si prižgali luč ter prevrtili vse stanovanje. Odnesli so pošne znamke, kolke in okolo 75 gl. denarja. Drznost je toliko večja, ker je g. Stanič s svojo družino zapustil stanovanje o belem dnevu in le za eno uro. Dogodek se je naznanilo redarstvu. Opozarjamo na eventualne prodajalce poštnih znamk in kolkov!

S stopnic je padel neki 30-letni delavec v neki hiši starega mesta ter se pobil na glavi. Spravili so ga v bolnišnico.

Aretiranja. Včeraj sta se pripeljala z Lloydovim parnikom »Hungaria« mornarja Mihael Donavčič in Anton Piplovič iz Carigrada. Tukajšna policija ju je sprejela zaradi neke velike tatvine na parniku »Helios« v svoje varstvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 14.0, ob 2. uri popoludne 15.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.7 — Danes plima ob 7.41 predp. in ob 8.54 predp.; oseka ob 1.48 predpoludne in ob 2.24 popoludne.

Vesti iz Kranjske.

* Ubegel vojak. Domobranski novinec Fr. Rus iz Žice pri Krki je 24. oktobra pobegnil iz Ljubljane ter ga še niso zasledili.

* Premije za posle. Kmetijska družba za Kranjsko podeli 2. decembra t. l. 10 premij a 20 kron starim zvestim poslom na deželi.

* Ponedolžnem zaprt. V noči od 19. na 20. avgusta t. l. je bil v Dobrunjah pri Ljubljani ubit posestnik Jakovšek. Sumljiv uboja je bil njegov sin, ki je bil takrat na orožnih vajah in je bil prišel takrat ravno domov. Sina so zaprli, in ga je vojaško sodišče baje obsodilo na osem let ječe. Sedaj so se poizvedeli pravi storilci. Žandarmerija je prijela in odgnala na Žabjek Miklavža Briceljna, Franceta Benčina in And. Lampiča. Pravi storilec je baje Franc Benčina.

* V sanjah. V »Slovenskem Narodu« čitamo nastopno mično dogodbico:

Ko se ga je gospod X v Črnučah malo preveč nasrkal, in vračaje se domov, prehitro prišel na postajo k večernemu vlak, se je vlegel na klop in zaspal. Sanjal je, da se je pripeljal s kolesom. V istem se prebudi, ko zasliši, da vlak prihaja in zagleda res zraven sebe kolo, seveda last družega gospoda. Brž skoči pokonec, vzame vozni listek zase in za kolo, da ga odda kakor prtjago. A koliko je imel postajnik opravila, ko je kolo iskal okrog postaje, da bi nanj številko prilpeil ter vedno tarnal: za dve kolesi imam listke, a tu je le jedno. Gospod X se je v tem povsem predramil in se spomnil, da ni imel kolesa, da je le sanjal. Hitro se je zmuznil v vlak, da postajnik ne bi njemu posvetil mesto kolesu, a do Ljubljane se je že toliko pretresel, da na postaji oddaje ni zahteval kolesa.

Štajerske vesti.

— So pa to res famozni nositelji velenemških misli! »Deutscher Lehrerverein« v Mariboru si je sestavil sledeči novi odbor: Predsednik Al. Sedláček, namestnik O. Pražak, tajnika sta Maks Kovač in Ida Dant. Blagajnik Viktor Philipek. Odborniki: gč. Pebal in Karol Kozarek. — Ali niso to pristni potomci slavni Teutonov?!

— Rojak na Ruskem. Dne 11. t. m. praznoval bo štajerski naš rojak, g. Božidar Štifter, 25-letnico svojega službovanja na Ruskem. Profesor Štifter, rojen v Lučah, je dovršil vseučilišne študije z odliko v Petrogradu ter potem stopil v državno službo v Kalugi. Na ondodnem gimnaziju poučuje že 25. leto latinščino in grščino v 7. in 8. razredu. Oženil se je z rusko plemkinjo ter ima tri otroke, enega sina in dve hčerki. Kako velenadarjeni so vsi trije, priča okolnost, da so letos vsi trije napravili maturo na srednjih šolah in sicer tako vrolo, da je bil vsakdo izmed njih o tej priliki odlikovan z zlato medaljo, ki ima resnično vrednost 70 gl. G.

profesor Štifter sam je tudi pisatelj ter je dobil od ruskega carja za zasluge že več redov. Pripomnimo še, da se je g. profesor Štifter prijavil minoli mesec kakor redni sotrudnik naše »Slovenke«. Bog živi milega rojaka mej brati Rusi, mej katerimi tako vredno zastopa svoj slovenski narod!

— Ponesrečila je dne 1. t. m. posestnica Franja Mihelčič v Študi pri Domžalah, ko se je peljala iz Mengša domov. 30 korakov pred njenim domom se je splašil mladi konj, voz se je zvrnil v jarek in ona je ostala mrtva z zlomljenim tilnikom. Hlapec se ni prav nič poškodoval ter se ni primerila tudi nobena druga nesreča. Pa saj je že ona nesreča dovolj grozna.

— Akad. tehn. društvo »Triglavec« v Gradcu bo imelo v sredo, dne 7. t. m. svojo drugo redno občno zborovanje v zimskem tečaju 1900/1901. Lokal: »Zum wilden Mann«, Jakominigasse. Začetek ob 8. uri zvečer. Gosti dobro došli! Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. društva »Slovenije«. 3. Poročilo odborovo. 4. Volitev novega odbora za zimski tečaj 1900/1901. 5. Volitev revizorjev in častnega sode. 6. Slučajnosti. (Volitev slavnostnega odbora za prireditev 25-letnice društva »Triglavec«.)

Vesti iz Koroške.

Slovenec zapušča svojo grudo ter se izseljuje v tujino, kjer množi število — belih sužnjev. Njegovo zemljo pa si kos za kosom podjarmlja nasilni ptujec. To se godi leto za letom po vsem Slovenskem. Tudi iz nekaj čisto slovenskega Korotana se neprestano izseljujejo Slovenci prepuščaje svojo posest ptujcu. Sosebno iz lepe Ziljske doline odhaja vedno več domačinov v tujino. Minole dni se je zopet več delavcev izselilo v Švico in na Nemško. Kaj bo s časom z nami, ako se nesrečne naše gospodarske ali prav za prav politične razmere ne spremenijo kmalo?

Razne vesti.

Razsodba, važna za novinarstvo. Prošlo sredo se je na dež. sodišču v Inomostu vršila prizivna razprava v stvari Karola Habermanna, izdajatelja lista »Scherer«, vsled pritožbe proti razsodbi tamošnjega okrajnega sodišča, ki ga je bilo obsodilo v 100 kron globe, ker ni hotel napovedati ure, kdaj izhaja njegov perijodični list. Po dnevni razpravi je sodišče dvignilo prvotno razsodbo ter Habermanna osvobodilo kazni z utemeljenjem, da zadoštuje, ako se napove dan, kadar izide list.

Obsojen princ. Iz Berolina javljajo: Vojno sodišče je obsodilo prince Prospera Arenberga, ki je bil v Afriki na grozovit način umoril nekega črneca, v petnajst-letno ječo. Prvotno razsodbo je bil cesar Viljelm razveljavil, ker ni bila dovolj stroga. In tudi to je bil — nositelj kulture!

Loterijske številke izžrebane dne 3. novembra 1900:

Trst	79	49	45	34	15
Lina	89	79	68	13	66

60.000 kron znaša glavni dobitok invalidne loterije, kateri se izplača z 20% odbitkom v gotovini. — Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da bo srečkanje dne 10 novembra 1900.

Brzjavna poročila.

Poroka nadvojvode Petra Ferdinanda. DUNAJ 4. (K. B.) Nadvojvoda Leopold Ferdinand in nadvojvodinja Alice, Ana in Germana so zvečer odpotovali v Cannes, da se udeležijo poroke nadvojvode Petra Ferdinanda z nadvojvodinjo Marijo Kristino Jurbonsko.

Vojna mornarica Združenih držav.

LONDON 5. (K. B.) Listi javljajo iz New-Yorka, da je urad za gradnjo ladij koenečno sklenil, da je ustaviti gradnjo torpedov in razruševalcev.

Loubet v Parizu.

PARIZ 5. (K. B.) Predsednik Loubet se je danes jutro vrnil iz Lyona semkaj.

Poskušen samomor ob Carnotovem spomeniku.

LYON 5. (K. B.) Včeraj popoludne je neki 42-letni umobolni brivec s stopnic Carnotovega spomenika govoril ter si pred zbranim narodom prerezal vrat. Moža so spravili v bolnišnico.

Nesreča v rudniku.

NEW-YORK 3. (K. B.) Glasom zadnjih vesti je o eksploziji v rudniku za premog Beny-Bug umrlo 10 delavcev, 4 so nevarno ranjeni. Večina ponesrečencev so bili črnci.

Nesreča na morju.

NEW-YORK 5. (K. B.) Parnik »St. Paul« ameriške parobrodne družbe je 31. oktobra trčil ob razbito ladjo, skrito pod vodo, ter se hudo poškodoval na krmilu in v cilindrih.

Amerikansko srebro.

NEW-YORK 3. (K. B.) Prošli teden je znašal i voz srebra 1,023,368 dolarjev, izvečine za London. Izvoz zlata znaša 13,445 dolarjev.

Gibanje karlistov na Španskem.

MADRID 3. (K. B.) Glasom poročil prefektov, po deželi še vedno zapirajo karliste; ter se v.še pri istih hišne preiskave.

PARIZ 3. (K. B.) »Agence Havas« javlja iz Madrida: Mir se povrača. Več odličnih karlistov so že izgnali iz dežele, med njimi župnika St. Laurentskega, ki je nabiral prispevke za karlistiški zaklad.

MADRID 4. (K. B.) Orožniki so pri Jaenu ujeli četo karlistov. Z dežele javljajo aretiranje duhovnikov.

PARIZ 4. (K. B.) »Agence Havas« javlja iz Madrida: V več mestih so zopet aretirali karliste. Vsi karlistiški časniki so ustavljeni.

Vojna v južni Afriki.

BLOEMMFONTEIN 2. (K. B.) Reuter javlja: Tristo Burov je dne 26. oktobra udrl v Reedersburg; posadka, obstoječa iz 2 častnikov in 30 mož se je udala, a Buri so jo zopet pustili na svobodo. Buri so zaplenili vse blago, ki se je nahajalo v skladiščih, pustili pa so na lieu mesta check oranjske vlade na 1600 funtov šterlingov.

Vstaja na Kitajskem.

PETROGRAD 3. (K. B.) »Novoje Vremja« javlja, da je na južnem Kitajskem opažati gibanje, da se vzpostavi dinastija Mnig. Pretendent je 25-letni Tienouzan; isti se skriva. V nekem progasu pozivlja, da je odpraviti znane kitajske kite, da je tujece pregnati iz notranjosti, dočim naj ostanejo v lukah.

PETROGRAD 3. (K. B.) »Novoje Vremja« javlja dne 29. oktobra iz Vladivo- (Dalje na četrti strani.)

Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarnov v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevezma vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

stoka, da je v Novoljevsku zbolelo več oseb za kolero. Izdale so se naredbje, da se bo- lezen omeji. V Šančunu (Mongolija) in v Vladivostoku je bilo več slučajev disenterije. Na umrski železnici pridno razkužujejo. Te dni uvedejo bolniške vozove.

HONGKONG 3. (K. B.) Reuter jav- lja: Oblasti v Kantonu so baje razpisale 4000 dolarjev na glave odličnih pripadnikov reformatorične stranke. Mnogo istih je zbežalo v Hongkong in Macao.

LONDON 5. (K. B.) Jutranji listi jav- ljajo iz Shanhajia z dne 3. t. m., da je Lu- čvangliu imenovan predsednikom cenzure in in naučnim ministrom. Isti da sovraži tujee. Njegov vpliv raste bolj in bolj.

LONDON 5. (K. B.) «Daily Telegraph» je izvedel iz Kantona, da ustaja na jugu po- krajine Kwantung pojema, ker ustaši nimajo dovolj orožja in streliva.

Iz rumunskega ministerstva.

BUKAREŠT 5. (K. B.) List «Epoca» demontira vest o demisiji ministra za vna- nje stvari.

Škofovske konference na Dunaju.

DUNAJ 5. (K. B.) Jutri pričenejo v pa- lači nadškofa škofovske konference pod pred- sedništvom kardinala knez nadškofa Grusche; konference se udeležijo vladiki iz Gorice, Prage, Krakova, Celoveca, Maribora, Gradeva, Brna in St. Pöltena. Konference bodo trajale 5 do 6 dni.

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred.

Kolonijalno blago:

za 50 kg. v kronah.	
Kava: Santos I.	103.—
II.	95.—
Rio I.	103.—
II.	95.—
Santos in Rio lavé I.	120.—
II.	115.—
Laguaira lavé I.	136.—
Laguaira lavé II.	109.—
Maracaibo	114.—
Guatemala	166.—
S. Salvador	112.—
Costarica	141.—
Portorico	155.—
S. Domingo	111.—
Jamaica	111.—
Malabar Plant	167.—
Java W. J. B.	184.—
Moka	155.—
Popper: Singapore	99.—
Penang	93.—
Tellichery	97.—
beli	141.—
Piment:	61.—
Sladka skorja: (cimet)	88.—
electa	92.—
Riž: italijanski	18.—23.50
Indijski	10.25 15.50
Japonski	15.—17.—
Južno sadje:	
Rožiči: (novi)	11.—13.—
Datelji:	50.—
Smokve: (Calamata) v vencih novi	14.—16.50
proste	15.—22.—
puljsko (Puglia)	—
smirnske (v škatljicah)	32.—57.—
Mandeljni: sladki I. Bari novi	136.—
Lešniki: sicilski	42.—
istrski	55.—
levantinski olupljeni	89.50—
Suho grozdje (cibibe): Elemé	43.—68.—
Sultanine	61.—90.—
iz Perzije	—
črne Cismé	32.50 33.—
Morea	63.—
Lipari	75.—
Pomeranče (zaboj)	5.—10.—
Puglia [zaboj]	—
Limone	3.—10.—
Olje oljkino italijansko I. Bari	80.—
albansko	—
dalmatinsko	39.—42.—
bombaževa američansko	36.50 37.50
bombaževa angleško	—
sesamovo	53.—

Zaloga

olja in kolonijalnega blaga.

Podpisani ima čast javiti slavnemu občinstvu, da ima v

ulici Ghega št. 11. v Trstu

veliko zalogo od navadnega do najfinejšega olja, kisa, mila, kave, sladkorja, riža itd.

Bogat izbor mila za perilo. Pro- daja na drobno in na debelo ter prev- zema poštne pošiljatve od 5 kg. naprej proti povzetju.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča udani

Alojz Trevisan.

Novo tržaško pogrebno podjetje

L. Mozetič

vodja: L. Montanelli

Via Torrente (Ponte della Fabbra)

Izbir bisernih in porcelanastih in nagrobnih vencev, trakov, érk, spominov itd.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakoni- to dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oester- reicher v Budimpešti, VIII Deutschbaggasse, 8.

Martin Marc

priporoča slavnemu slovenskemu občin- stvu svojo gostilno

„All'antica lavandaia“

ulica Industria št. 39.

pri Sv. Jakobu;

toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Koslerjevo pivo. Izvrstna kuhinja, vedno preskrbljena z gor- kimi in mrzlimi jedili.

One naše gosp. kupce ki po- šiljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike

da smo se preselili v ulico Commerciale št. 3 (v bli- žini dobro poznane kavarne Fabris.)

J. PIPAN & Co

Zaloga kave, riža in olja.

Najboljši in najpopolnejši glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron više (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je naj- višje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

Vojaških invalidov velika

Srečkanje v soboto!

zlata in srebrna loterija

Glavni dobiček: 60.000 KRON

v gotovini z 20% odbitkom.

INVALIDNE SREČKE PO 1 KRONO

PRIPOROČAJO: Josip Bolaffio, Mandl & C.ie, Mercurio Trieslino, Ign. Neumann, Henrik Schieffmann.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in fačon, stare železnične šine, drzaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitenga železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč

peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravilo, železne mēble in pred ognjem varne blagajne

nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Spedicijska poslovnica

Gaspar Hvalič

v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljenje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

FILIJALKA

G. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- " " 3 1/2 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban- kovskih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bilitz, Gablonz, Gradee Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Line, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Prejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali Seberni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno znižata. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 glđ. ter se plačujejo v četrletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nč.

V Trstu.

Inženjer Živic

se priporoča svojim rojakom želeč, da ne bi nosili dobičkov našim nasprotnikom, kateri nas hočejo uničiti.

Prosi torej obrniti se za nakup strojev in tehničnih predmetov do njegove, stare, poštene, sloven- ske trvdke.

Schivitz e Compⁱ, Trst ulica Zonta št. 5. pri novem sv. Antonu.

Krojač.

Anton Jerič, krojač v ulici Torrente št. 34, in se priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu, posebno pa časti- tjivi duhovščini.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob, ulica Acquedotto 8. Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Krēme.

Potočnik Fran, ima gostilno v ulici Ireneo št. 2, toči istrsko, dal- matinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter, ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsako- vrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibel, Piazzetta S. Giacomo št. 3 [Corso] filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zalogo vsako- vrstnih tort, krokandov, konfctov, raznovrstnih sladčic v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več- krat pečen fin in navaden kruh se razpošlja po po- godbi in naročilo franko na dom in trgoveem v razprodajo.

Jak. Perhauc, ulica Stadion št. 20, pe- karna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli, priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovincem. Na razpolago so vsi slo- venski in mnogi drugi časniki.

Trgovei.

Oglje in drva.

Muha Josip, v ulici del Torro šte. 12. priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre- moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za- loga zasnovecnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po- načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec, priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega po- hištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje- gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča. Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijiv krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 221. n. ima izbornu zalogo vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj- novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač, svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cer- kvenim oskrbnistvom ter slavnemu občinstvu.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mēbljev, okvirjev, ogledali, stolice za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako- vrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 11. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, za- stavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkvalitetnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem zbiranjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjžice, na tekoči račun in na girokonto 3 1/2 % obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Eskompt meršitje na bilance. Borzna naročila.